

Бунзило Д. Ю. студентка спеціальності 081 Право

Науковий керівник: Наливайко І.О., асистент кафедри публічного права

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ЮРИДИЧНІ КОЛІЗІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СУСПІЛЬНІ ВІДНОСИНИ

Юридичні колізії, як важлива складова правової неузгодженості, відображають суперечності між правовими нормами або їх тлумаченням, що впливає на стабільність суспільних відносин, функціонування правової системи та ефективність правового регулювання. Аналіз таких колізій є необхідним для виявлення причин, серед яких можна виділити об'єктивні фактори, такі як швидкі соціально-економічні зміни, що не встигають відобразитися у правових нормах, а також суб'єктивні чинники — недосконалість законодавчої техніки, непослідовність у прийнятті законів різної юридичної сили та відсутність узгодженості між ними. [1, 520 с.]

Правові неузгодженості можуть виникати на різних рівнях, наприклад, між нормами національного права та нормами міжнародного права, між нормами національного права та нормами національного законодавства, а також всередині самого права через неоднозначність тлумачення положень нормативно-правових актів. Такі неузгодженості можуть проявлятися як вертикальні колізії (між нормами з різною юридичною силою) або горизонтальні колізії (між нормами з однаковою юридичною силою). Це створює проблеми для правозастосовних органів, породжує невизначеність у правовідносинах, знижує рівень правової захищеності громадян та створює ризик беззаконня. [1, 520 с.]

Нормативно-правові акти посідають важливе місце у правовій системі та функціонують як своєрідне волевиявлення, що надає нормативно-правовим актам юридичної сили, визначає їх обов'язковість та регулює взаємодію між суб'єктами права. Сергій Алексєєв підкреслює, що нормативно-правові акти не лише виражають волю суб'єктів права, а й гарантують виконання їх положень. Більш того, закони з вторинною юридичною силою повинні слідувати законам з вищою юридичною силою, юридична сила яких зобов'язує їх дотримуватися встановлених положень у правовому полі. Правова ієрархія вимагає, щоб усі закони були узгодженими, оскільки неузгодженість між законами знижує ефективність правової системи. [2, с.15]

Накопичення правових суперечностей ускладнює реалізацію соціальної справедливості, підриває довіру до правової системи та підвищує ймовірність виникнення конфліктів у правовідносинах. Вирішення таких колізій потребує гармонізації нормативно-правових актів, регулярного перегляду застарілих норм та їх адаптації до сучасного стану суспільного розвитку. Однак відсутність єдиної концепції правової політики, нечіткість законодавчих процедур та низький рівень правової культури перешкоджають цьому процесу. Як наслідок, правові спори безпосередньо впливають на стабільність і впорядкованість суспільних відносин та визначають рівень правової захищеності громадян, стаючи однією з серйозних перешкод на шляху ефективного правового регулювання. [3, с.10-15]

Юридичні колізії є важливим питанням для правового регулювання. Це пов'язано з тим, що юридичні колізії не лише створюють правову невизначеність, але й можуть призводити до конфліктів та порушень прав громадян. Вони впливають на ефективність правової системи, порушують взаємодію між правовими нормами на різних рівнях і знижують довіру до правової системи в цілому. Вирішення таких спорів потребує комплексного перегляду чинних нормативно-правових актів, приведення їх у відповідність до сучасних соціально-економічних

реалій та постійного вдосконалення юридичної техніки. Для забезпечення стабільності суспільних відносин необхідно не лише підвищувати рівень правової культури громадян та юристів, а й створювати єдину концепцію правової політики, яка б вносила ясність і послідовність у прийняття правових актів. Належний рівень правової захищеності та справедливості в суспільстві може бути забезпечений лише спільними зусиллями законодавчої та виконавчої гілок влади. [3, с.10-14]

Список використаних джерел:

1. Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підручник. Київ : Прав. єдність, 2009. 520 с.
2. Волошенюк О. В. Сутність та обсяг поняття «юридичні колізії». Вісн. Харків. Нац. Ун-ту внутр. Справ, 2006. С. 15–20. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/175c98bc-0122-4005-acd9-9e8b2ed26669/content>.
3. Мурашин О. До проблеми сутності та природи правових (нормативно-правових) актів. Інформація і право. 2014. С. 10–15. URL: <https://ippi.org.ua/sites/default/files/14mognpa.pdf>.